

Elektronisk aksjeeierbok - Vurdering av personvernkonsekvenser

1. Nødvendig å foreta konsekvensutredning?

[Utredningsinstruksen](#)¹ krever, når det er saker som berører personvernet at:

«Hver sak skal inneholde en konsekvensutredning som skal bestå av analyse og vurdering av konsekvenser av den beslutning som foreslås truffet»

Det er likevel slik at det kun er saker av et visst omfang som krever en slik analyse. Etter utredningsinstruksen ligger det derfor et vesentlighetskriterium til grunn for hvorvidt det er nødvendig å foreta en konsekvensutredning.

I veiledningen til instruksen heter det at type personopplysninger og omfanget av opplysninger som berøres, har betydning for konsekvensutredningen. For eksempel vil det kunne være av betydning for vesentlighetsvurderingen om behandlingen gjelder en begrenset krets av personer, eller om den omfatter behandling av opplysninger om store deler av befolkningen.

Etablering av en felles elektronisk aksjeeierbok vil berøre alle som eier aksjer i norske aksjeselskap som ikke er registrert i Verdipapirregisteret. Det vil i størrelsesorden dreie seg om i overkant av 600 000 unike aksjeeiere. I tillegg berøres personer som har pant i slike aksjer. Antallet vil kunne variere, da det ikke er en statisk opplysning. Det er et forholdsvis stort antall personer.

Opplysningene i et slikt register vil ikke være sensitive, og opplysningene og hvem som eier aksjer i et selskap har alltid vært og skal være åpent tilgjengelig for enhver i henhold til loven. Det er likevel slik når alle opplysningene nå samles i en database, og det dreier seg om et forholdsmessig stort antall personer, innebærer det en annen type risiko. Med den gamle ordningen er risikoen spredt, nå samles den. En kompromittering av databasen vil ha betydning for et stort antall personer. Opplysningene blir også nå gjort lettere tilgjengelig for flere, og det vil kunne være mulig å sammenstille opplysningene. Ordningen vil derfor kunne ha stor betydning for personvernet.

Vesentlighetskravet synes dermed å være oppfylt, og det er nødvendig å foreta en konsekvensutredning før en slik løsning iverksettes.

På dette stadiet i prosessen hvor vi skal foreslå konsept, vil det være flere forhold som vi ikke har gått veldig dypt inn i. Videre vil det være en del områder hvor det vil bli nødvendig med lovendringer. Vi mener da at det i forbindelse med det videre arbeidet vil være nødvendig å belyse de ulike konsekvensene forslaget har for personvernet, slik at høringsinstansene kan komme med innspill på dette. Vi har i dette dokumentet tatt utgangspunkt i veilederen til utredningsinstruksen «Vurdering av personvernkonsekvenser», men dette innebærer ikke at vi har gjennomført en dyptgående analyse. På det nåværende stadium har vi valgt å adressere de personvernproblemstillingene vi har klart å identifisere, uten nødvendigvis å gi et klart svar på hvordan det skal løses. Det vil kunne være flere punkter som bør ses nærmere på, eller forhold som vi ikke har oversikt over på et så tidlig stadium i prosessen.

---

¹ Instruks om utredning av konsekvenser, foreleggelse og høring ved arbeidet med offentlige utredninger, forskrifter, proposisjoner og meldinger til Stortinget

2. Innebærer tiltaket behandling av personopplysninger, og hvilke opplysninger skal i så fall behandles

En aksjeeierbok skal i henhold til aksjeloven § 4-5 nr. 2 inneholde følgende personinformasjon om aksjeeierne; navn, fødselsdato og adresse.

Etter § 4-8 skal aksjeeierboken også inneholde opplysninger om panterett i aksjer, herunder panthavers navn og adresse.

Det vil gå frem hvor mange aksjer, og hvilken type aksjer en person eier i et konkret selskap. Det vil også gå fram om aksjene er pantsatt.

Opplysningene som skal behandles vil ikke være sensitive etter personopplysningsloven. De er heller ikke av en slik karakter at store deler av befolkningen oppfatter dem som sensitive. Opplysningene er heller ikke taushetsbelagte etter forvaltningsloven, eller annet lovverk. Opplysningene skal etter aksjeloven være tilgjengelig for enhver som ber om å få tilgang til dem.

Det vil i tillegg være nødvendig å registrere fødselsnummer eller D-nummer for å kunne identifisere rett person (gjelder både aksjeeier og panthaver). For å få tilgang på tjenesten må man ha fødsels- eller D-nummer.

For identifikasjon av utenlandske aksjeeiere ønsker vi å gjenbruke samme identifikatoren som brukes i aksjonærregisteret. I tillegg til navn på den utenlandske aksjeeieren, skal også fødselsdato og land registreres.

3. Hvilke endringer innebærer tiltaket i forhold til nåværende situasjon

Endringen innebærer at mens det tidligere var hvert enkelt selskap som skulle opprette en aksjeeierbok som ble oppbevart hos selskapet, og som hadde ansvaret for å gi innsyn osv., så opprettes det nå en elektronisk aksjeeierbok som ligger i en felles database hos Brønnøysundregistrene. Selskapene vil selv ha ansvaret for å legge informasjonen inn i databasen, men Brønnøysundregistrene vil for eksempel ha ansvaret for en del maskinelle kontroller som ligger i skjema. Vi vil videre hente opplysninger fra Foretaksregisteret (som navn på selskapet, organisasjonsnummer og stiftere), fra Folkeregisteret (navn, adresse, status) og vi vil administrere tilgangen og innsynet i opplysningene. Vi kommer også til å hente og avgi opplysninger fra/til Verdipapirregisteret (i forbindelse med overgang fra Verdipapirregister til aksjeeierbok og omvendt) og fra Skatteetaten (aksjeeiere og aksjonær ID). Endringene innebærer en «ny behandling» på den måten at alle opplysningene samles i en offentlig database, og det innhentes opplysninger maskinelt fra andre steder, noe som ikke har vært gjort tidligere. For nærmere detaljer om konsept, se kapittel 5 i rapporten.

4. Det er lagt til grunn at ordningen ikke skal innebære en selskapsrettslig endring. Hvem, herunder hvor mange, blir berørt av tiltaket

Alle aksjeeiere i aksjeselskap som ikke er registrert i verdipapirregisteret vil bli berørt av dette tiltaket, i tillegg til panthavere i aksjer i slike selskap. I tillegg vil personer som har pant i aksjer i slike aksjeselskap bli berørt. Berørte aksjeselskap utgjør rundt 260 000. Vi antar at antallet unike aksjeeiere utgjør mellom 600 000 – 700 000.

5. Planlagt bruk, risiko for misbruk

Formålet med behandlingen av opplysningene er å sørge for en offentlig tilgjengelig, digital løsning for innsyn i de jevnlig oppdaterte aksjeeierbøkene til selskapene. Formålet bak aksjeeierbøkene er å holde oversikt over hvem som eier aksjer i et selskap, og det er selskapets styre som plikter å holde den kontinuerlig oppdatert. Alle aksjeselskaper, unntatt de som har benyttet seg av den frivillige muligheten til å registrere aksjene sine i et verdipapirregister er pliktige til å føre aksjeeierbok. Endringer skal alltid være uten opphold.

Aksjeeierboken skal være offentlig. Dette begrunnes med at eierforholdene skal være synlige for andre aksjeeiereer, kreditorer, allmennhet og presse. Siden det kan være en omstendelig prosess å få tak i opplysningene om aksjeeierbøkene, og man må kontakte hvert enkelt selskap, er det ønskelig med en offentlig digital løsning, hvor selskapene kan føre inn opplysningene på samme måte som i sin egen aksjeeierbok, bare at opplysningene lagres i en felles database. Publikum som er interessert i disse opplysningene kan da henvende seg ett sted for å få kjennskap til hvem som er aksjeeiere.

Etter loven er det altså slik at ingen kan nektes innsyn i en aksjeeierbok. Det foreligger en plikt til å avgi opplysninger, uavhengig av hva opplysningene skal brukes til. Det kan dermed ikke foretas en behovsprøving, eller «lovlighetsprøving» av hva opplysningene skal brukes til.

Når alle opplysningene er samlet i en database vil det være en teknisk enkel sak å hente ut en samlet oversikt over alle aksjene en person eier, ikke bare i et konkret selskap, men i alle aksjeselskap. En slik behandling vil imidlertid, slik vi ser det, ikke falle inn under formålet bak reglene om aksjeeierbok. Dette vil dermed være i strid med et av de mest sentrale personvernprinsippene, nemlig formålspriippet. Formålet bak aksjeeierboken i dag er at man skal få en oversikt over hvem som eier aksjer i det enkelte konkrete selskap. En samlet oversikt over en persons eierskap i alle selskap, vil falle utenfor det opprinnelige formålet. Dersom en slik mulighet skal gis, må det skje under et nytt behandlingsgrunnlag.

Spørsmålet blir da om den nye ordningen skal ha et slikt utvidet formål eller ikke. Vi mener som utgangspunkt at personvern hensyn taler mot dette. Når opplysningene det spørres om er på personnivå, og det knyttes opp mot hvor mange aksjer for eksempel Olav Thon virkelig eier, er det et helt annet spørsmål enn hvem som faktisk eier aksjene i selskapet Olav Thon gruppen AS. En slik sammenstilling bærer større preg av å være personopplysninger, enn selskapsopplysninger. Personopplysninger bør i minst mulig grad spres, med mindre det er tungtveiende grunner for dette. At det kan være kjekt å ha slike opplysninger er ikke god nok grunn. Videre blir det stadig enklere å skaffe seg oversikt over, og sammenstille opplysninger om privatpersoner. Sammenstillinger vil kunne benyttes til formål som ikke nødvendigvis er ønskelig. Vi kan derfor ikke se at det generelt er nødvendig å utvide formålet slik at enhver kan få slik tilgang.

Det kan imidlertid være grunner til at det i særlig tilfeller bør gis en slik oversikt. Offentlige myndigheter kan av ulike grunner ha behov for å vite hvilke selskap en bestemt person eier aksjer i. For eksempel vil det kunne være ønskelig for påtalemyndigheten å få tilgang til opplysninger om alle aksjene en person eier, for å kunne avdekke økonomisk kriminalitet. Videre vil en innsynsmulighet kunne lette bankenes kontrollplikter i henhold til hvitvaskingsregeverket. En samlet oppstilling vil også kunne være nyttig for arvinger, bostyrere og namsmenn når de skal kartlegge eiendelene etter en avdød eller konkurs aksjeeier. Dersom det aktuelle grunnlaget for å kunne be om en slik oversikt, må kunne sies å veie tyngre enn personvern hensyn, bør tilgang kunne gis. Se nærmere om dette i rapportens kapittel 5.7.

I hvilke tilfeller det skal kunne gis tilgang til slike opplysninger, bør lovreguleres. Det vil skape forutberegnelighet, og være det beste behandlingsgrunnlaget etter personopplysningsloven, all den tid samtykke i slike tilfeller som regel vil være uegnet eller uaktuelt. Videre vil lovregulering innebærer spørsmålet om hvilke grunner som skal veie tyngre enn personvernet går gjennom flere ledd med utredning og vurdering, og man sikrer i større grad forankring i tråd med folkeviljen.

6. Rettslig grunnlag for behandlingen

Personopplysningsloven § 8 krever et behandlingsgrunnlag for å kunne behandle personopplysninger. Dette kan være samtykke, lovhjemmel eller en nødvendighetsvurdering etter kriterier i paragrafens a-f.

Behandlingsgrunnlaget for behandling av personopplysninger i en aksjeeierbok vil være lovhjemmel, nærmere bestemt aksjeloven § 4-5 mv.

Ordningen som nå foreslås innebærer at staten oppretter en elektronisk aksjeeierbok som aksjeeier skal benytte og konseptet er nærmere beskrevet i kapittel 5 i rapporten. Brønnøysundregistrene skal altså ikke ha noen ordinær saksbehandling knyttet til aksjeeierboken. Det er styret i aksjeselskapet som skal føre aksjeeierboken og som har ansvar å sørge for at denne er korrekt. Styrets behandlingsgrunnlag vil da være aksjeloven. Brønnøysundregistrenes hjemmel til å behandle opplysninger på vegne av selskapet kan følge av databehandleravtale.

Brønnøysundregistrene skal også overføre opplysninger fra Foretaksregisteret, Folkeregisteret, Skatteetaten og Verdipapirregisteret til aksjeeierboken, og det skal føres kontroller, som nevnt i avsnitt 3 og i rapportens kapittel 5. Siden det er styret som etter aksjeloven har hjemmel til å føre aksjeeierboken, kan denne hjemmelen ikke brukes for Brønnøysundregistrene. Her trenger vi et eget behandlingsgrunnlag, dette kan ikke hjemles i aksjeloven.

Personvernet ivaretas som regel best dersom det må innhentes samtykke for å kunne behandle personopplysninger, og samtykke blir ofte omtalt som en «hovedregel». Nå er det slik at det legges opp til en ordning hvor det skal foreligge en plikt til å bruke den elektroniske aksjeeierboken. Spørsmålet er da om Brønnøysundregistrene kan legge inn informasjon og drive kontroller basert på samtykke, dersom disse er obligatoriske. Disse kontrollene vil kunne være nødvendig for at løsningen skal fungere. Nå er det antagelig som regel ikke noen grunn til at selskapet ikke skulle samtykke i at vi henter opplysninger om stiftere/aksjeeiere fra Foretaksregisteret, eller rett adresse fra Folkeregisteret. Dette er jo ment som en forenkling for selskapet og en betryggelse for at opplysningene er korrekte. Men skulle selskapet av en eller annen grunn ikke samtykke, kan løsningen ikke benyttes. Samtykke blir i slike tilfeller ikke reelt. Behandlingsgrunnlag kan da i stedet baseres på et av nødvendighetskriteriene § 8. Utfordringen er imidlertid at disse vil være skjønsmessige og kan være usikkert om de i tilstrekkelig grad hjemler behandlingen. Det beste alternativet vil antageligvis da være at det gis en lovhjemmel for å kunne gjøre de kontrollene og legge inn den informasjonen som Brønnøysundregistrene skal gjøre.

Når det gjelder overføringer av personopplysninger fra/til Verdipapirregisteret heter det i aksjeloven § 4-11 at Kongen kan gi forskrift om fremgangsmåten ved overgang fra aksjeeierbok til aksjeeierregister i et verdipapirregister og ved overgang fra aksjeeierregister i et verdipapirregister til aksjeeierbok. Vi foreslår dermed at denne overføringen reguleres gjennom forskrift eller i loven.

Når det gjelder fødselsnummer/D-nummer heter det i personopplysningslovens § 12 at fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsmidler kan nyttes i behandlingen når det er saklig behov for sikker identifisering og metoden er nødvendig for å oppnå slik identifisering. I en slik løsning vil det være helt nødvendig for å kunne sikre at man registrerer rett person at fødselsnummeret benyttes som identifikator og at dette kontrolleres opp mot Folkeregisteret. Vi foreslår at aksjeloven endres slik at ikke bare fødselsdato kreves, men fødselsnummer eller D-nummer. Videre bør det gå fram at utenlandske aksjeeier skal registreres med aksjonær-ID. Det vil kun være fødselsdato som offentliggjøres.

7. Informasjon, innsyn (for den registrerte)

Den registrerte har etter personopplysningsloven kapittel III rett til å få vite hvilke opplysninger som blir behandlet/registrert om seg selv, formålet med dette, hvem som er behandlingsansvarlig osv. Det betyr i denne sammenheng at aksjeeierne/panthavere må få vite at de er registrert, og hva som er registrert om dem osv., i aksjeeierboken.

Også etter aksjeloven § 4-10, skal selskapet gi aksjeeieren melding om når en aksjeeier er innført i aksjeeierboken. Meldingen skal dateres og angi det som er innført om aksjeeieren og hans eller hennes aksjeinnehav. Blir det som er innført endret, skal aksjeeieren ha melding om dette.

Aksjeeieren/panthaveren har dermed rett til å få informasjon både etter personopplysningsloven og aksjeloven.

Personopplysningsloven pålegger den som er behandlingsansvarlig (se pkt 8 om behandlingsansvar) å gi den registrerte informasjon om registreringen, mens aksjeeierboken pålegger selskapet å gjøre dette.

Aksjeeieren vil få en melding i sin meldingsboks i Altinn når han blir innført og når det skjer endringer i hans opplysninger. Panthaver vil også få melding om at han er innført i aksjeeierboken. Se mer om dette i kapittel 5.4.4. Aksjeeieren og panthaveren vil få tilgang til å se de registrerte opplysningene i gjennom Altinn.

8. Hvem har behandlingsansvaret

Med behandlingsansvar mener personopplysningsloven (§ 2, punkt 4) følgende;

«den som bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke hjelpemidler som skal brukes»

Det vil være det enkelte selskap som har det selskapsrettslige ansvar for å legge inn informasjon i den elektroniske aksjeeierboken. Ansvar for at informasjonen er korrekt, og i tråd med virkeligheten, vil da ligge på den enkelte person (representant for selskapet) som registrerer opplysningene. Samtidig overfører Brønnøysundregistrene opplysninger fra andre register til aksjeeierboken, for eksempel ved å hente informasjon om navn og statusopplysninger. Videre foreslås en løsning hvoretter Brønnøysundregistrene kan hente opplysninger fra stiftelsesdokumentet, og innføre det i aksjeeierboken, slik at selskapet ikke trenger å rapportere samme informasjon flere ganger. Det skal også foretas maskinelle kontroller opp mot for eksempel Foretaksregisteret og DSF. Brønnøysundregistrene har da også ansvaret for informasjonssikkerheten i løsningen.

Det virker da rimelig åpenbart at det er Brønnøysundregistrene som bestemmer hvilke hjelpemidler som skal benyttes. Spørsmålet er om vi bestemmer formålet, eller om det er selskapet som legger inn informasjonen som bestemmer formålet?

Det er mulig det kan argumenteres både for det ene og det andre her. Dersom en kommer til at det er Brønnøysundregistrene som bestemmer formålet, vil det være klart at det er Brønnøysundregistrene som vil være behandlingsansvarlig etter den definisjonen som personopplysningsloven benytter. Hvis det er den som registrerer opplysningene inn i systemet som bestemmer formålet, er det spørsmål om man etter lovens definisjon har et delt behandlingsansvar. I så fall vil vel Brønnøysundregistrene være databehandler for opplysningene som selskapet legger inn.

Dersom Brønnøysundregistrene har fullt behandlingsansvar, vil man få en vanskelig situasjon med tanke på hvilket ansvar vi har for opplysninger som er lagt ukorrekt inn av selskapet selv. Til sammenligning - dersom opplysningene for eksempel blir «tuklet» med av uvedkommende gjennom at noen hadde brutt seg inn i våre systemer, er det helt klart at vi har ansvaret for dette og for at det rettes opp, i og med at vi har ansvaret for informasjonssikkerheten i løsningen. Vi må også ta ansvaret dersom det skjer feil i overføringen av informasjon fra Folkeregisteret og Foretaksregisteret. Men vi kan ikke legge inn de opplysningene i aksjeeierboken som aksjeloven pålegger selskapet selv å legge inn.

Dersom selskapet selv legger inn feil informasjon, kan dette gå utover tredjemann. Feilen kan gå utover den som er registrert feil, men også andre som stoler på opplysningene. I utgangspunktet er det selvsagt selskapets ansvar, å sørge for at opplysningen de har lagt inn er korrekte. Men hva dersom selskapet ikke vil rette opp opplysningene? For eksempel kan man ha en situasjon hvor en person har vært registrert som aksjeeier i et selskap som han, av en eller annen grunn, ikke på noen måte lenger vil assosieres med. Han selger aksjene, men selskapets styreleder gidder ikke/vil ikke registrere endringene. Da aksjeeierboken kun lå på et bortgjemt kontor, var det kanskje ikke mange som brydde seg, men ligger opplysningene åpent tilgjengelig for enhver som vil søke på selskapet blir det noe annet. Med den nye ordningen får det plutselig mye større konsekvenser for den enkelte og for personvernet at det ikke skjer en oppdatering.

Spørsmålet er om det burde finnes en sikkerhetsventil. Det kan være at folk flest mener det vil være urimelig at vi ikke kan foreta oss noe i slike særlige tilfeller, siden det er vi som administrerer ordningen. Det er klart at ikke enhver krangel om hvem som egentlig eier aksjene i et selskap kan føre til at vi kan gå inn i løsningen. Og utgangspunktet er jo at vi ikke skal drive saksbehandling. Men burde vi kunne gjøre endringer eller fjerne opplysninger som er feil i særlige tilfeller? Et viktig personvernprinsipp er at opplysningene skal være korrekte og oppdaterte. Dersom selskapet ikke foretar seg noe, og vi ikke har anledning til å gjøre endringer, så vil en slik ordning føre til at personvernet til den enkelte svekkes. Her forslår vi en lovendring slik at det i særlige tilfeller, og hvis det foreligger et domsresultat, vil være mulig for oss å endre opplysningene i aksjeeierboken.

Vi anbefaler at når det gjelder avklaring av behandlingsansvar, så bes Datatilsynet om råd. Avhengig av hva slags råd Datatilsynet gir, så vil det være en fordel at dette forskrifts- eller lovreguleres, slik at det ikke oppstår tvil om hvem som har ansvaret for hva.

9. Hvor lenge skal opplysningene behandles

Etter personopplysningsloven § 28 skal den behandlingsansvarlige ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre formålet med behandlingen. Hvis ikke

personopplysningene deretter skal oppbevares i henhold til arkivloven eller annen lovgivning, skal de slettes.

Etter aksjeloven skal selve aksjeeierboken oppbevares i minst ti år etter at selskapet er endelig oppløst. Vi er som nærmere beskrevet i rapporten av den oppfatning at det ikke er nødvendig å oppbevare aksjeeierboken i mer enn 5 år og det samme gjelder for opplysninger om tidligere aksjeeiere.

For øvrig vil opplysningene slettes, i betydningen overføres til historiske opplysninger, i forbindelse med at selskapet foretar endringer. Det vil si at når aksjene er overdratt og det kommer inn nye aksjeeiere må selskapet sørge for at den nye aksjeeieren registreres, mens den tidligere aksjeeieren fjernes fra aksjeeierboken. Opplysninger om tidligere aksjeeiere vil være tilgjengelig for selskapet og aksjeeieren selv som historisk opplysning. Vi vil kunne sende meldinger til selskapet hvor vi ber selskapet om å oppdatere aksjeeierboken i forbindelse med endringer som skjer i Foretaksregisteret, for eksempel i forbindelse med en kapitalforhøyelse hvor nye aksjeeiere kommer inn. I utgangspunktet så skal ikke Brønnøysundregistrene drive saksbehandling og kan dermed ikke på eget initiativ slette opplysninger i aksjeeierboken.

Det er tenkt at både selskapet og aksjeeier skal kunne se historiske opplysninger. Altså skal aksjeeier kunne se hva han har eid tidligere og eventuelt tidligere pantsettelse, og selskapet skal kunne se hvem som tidligere har eid aksjer og har hatt panterett. Dette skal ikke være tilgjengelig for andre med mindre retten delegeres, altså ved at selskapet eller aksjeeier gir samtykke til slik rett.

10. Forholdsmessighet mellom behandlingen og formålet

Her må det vurderes om tiltakene som er iverksatt er hensiktsmessig, tilstrekkelig og nødvendig for å oppnå formålet. Spørsmålet som skal stilles er om det er nødvendig å behandle personopplysninger, eller om formålet kan oppnås på andre måter.

Formålet med å opprette en elektronisk aksjeeierbok, er at opplysningene skal bli mer tilgjengelig for dem som ønsker å gjøre seg kjent med dem. Slik situasjonen er i dag, må selskapet kontaktes fysisk eller pr telefon/e-post. Selskapet må da oppgi den informasjonen som etterspørres selv. I mange tilfeller vil det kunne være vanskelig å få tak i rette person som har tilgang til aksjeeierboka og ikke alle selskap er like flinke til å holde den oppdatert. Formålet bak bestemmelsen om aksjeeierbok synes ikke å oppfylles i tilstrekkelig god nok grad. Tiltaket som iverksettes er at det opprettes en elektronisk løsning med aksjeeierbok som forvaltes av en statelig etat, Brønnøysundregistrene. Løsningen innebærer at det etableres en elektronisk aksjeeierbok, som hvert enkelt selskap skal benytte for å føre sin lovpålagte aksjeeierbok. Det vil foreligge en plikt til å bruke den elektroniske aksjeeierboken. Det vil som hovedregel være enklere å føre boken når en har den elektronisk tilgjengelig. Det vil kunne gjøres oppmerksom på plikten i forbindelse med registrering i Foretaksregisteret, og det vil kunne lenkes til siden for aksjeeierbok osv. Opplysningen blir, i tråd med formålet med aksjeeierbok, gjort tilgjengelig på en enklere og mer effektiv måte, for de som ønsker å vite hvilke personer som eier aksjene i et selskap.

For å oppnå bedre tilgjengelighet anser vi tiltaket for å være hensiktsmessig og tilstrekkelig. Ikke alle sidene av konseptet vil være nødvendig for å gjennomføre formålet slik det er i dag. For eksempel så er det ikke nødvendig for å gjøre opplysningene i aksjeeierboken mer kjent at det gjøres mulig å søke

på person. Dette vil være utenfor formålet, slik vi ser det og heller ikke ønskelig. Det er heller ikke nødvendig for å gjøre opplysningene i aksjeeierboken mer tilgjengelig, at det gjøres oppslag i Folkeregisteret for å sikre korrekte personopplysninger. Det sikrer imidlertid i større grad kvaliteten og at rett person registreres, og anses dermed nødvendig av den grunn.

Sentralt, når det gjelder vurdering av hva som er nødvendig, er tilgangsspørsmålet og hvordan tilgang skal gis. Hva er tilstrekkelig for å sikre bedre tilgang for de ulike aktørene, sett opp mot personvernulempene? Når det gjelder dette spørsmålet vises det i sin helhet til kapittel 5.7. Når det gjelder tilgang for enhver trekkes her spesielt frem at vi anser det for å være tilstrekkelig for å oppnå bedre tilgjengelighet at det gis innsyn gjennom innlogging i Altinn.

11. Oppsummering

a. Hovedproblemstillinger

Som nevnt tidligere vil en av hovedutfordringene være at opplysningene om alle aksjeeiere i norske aksjeselskap nå skal registreres *ett sted*. Man vil få mange personopplysninger lagret i en og samme database. Dette utgjør i seg selv en risiko, ved at dersom opplysningene ikke er tilstrekkelig godt nok sikret, så vil en ved innbrudd kunne få tilgang til eller kunne manipulere store mengder data. Dette stiller store krav til informasjonssikkerhet. Vi må derfor sørge for at alle krav til sikkerhet er oppfylt i løsningen.

Det vil være teknisk mulig å sammenstille opplysningene på en annen måte enn tidligere, som for eksempel ved å gjøre søk på person og få en oversikt over alle aksjene denne personene eier. Dette mener vi vil være utenfor det opprinnelige formålet med aksjeeierboken. Skal det være mulig må det foreligge et nytt behandlingsgrunnlag. Vi ser at det i særlige tilfeller kan være behov for offentlige etater eller andre aktører, som for eksempel banker, å få en samlet oversikt over alle aksjene en person eier. Dette bør i så fall reguleres i lov eller forskrift, hvor det klargjøres hva som skal være vilkårene for å få tilgang på opplysninger ved søk på person.

Flere kommer til å få tilgang til opplysningene med den nye løsningen. Dette er jo hovedhensikten med den nye ordningen. Det vil likevel være mulig å begrense personvernulempene ved å velge en løsning hvor man må logge seg inn i Altinn for å kunne få tilgang til opplysninger, slik vi har foreslått. Datatilsynet har tidligere uttalt at de kun ønsker at de som har reelt behov for opplysningen skal få tilgang til dem. Ved en slik løsning kan man i større grad oppnå dette.

Når opplysningene gjøres mer tilgjengelig og dermed når fram til flere, gjør det at personvernkonsekvensene blir større dersom opplysningene er feil eller ikke oppdatert. Det vil være en ulempe for personvernet dersom det overhodet ikke skal være mulig for noen å rette opplysninger, hvis selskapet av en eller annen grunn ikke korrigerer dette selv. Dette kan avhjelpes ved at man lager en «sikkerhetsventil» i form av en lovhjemmel, som gir administrator rett til å gå inn i løsningen, og retter opp feil, i særlige tilfeller.

Personopplysningsloven stiller krav til den som etter loven kan defineres som behandlingsansvarlig. Det må derfor klargjøres hvem som faktisk er behandlingsansvarlig for den elektroniske aksjeeierboken, eller de ulike delene av den, og for opplysningene som ligger i løsningen. Det er ikke helt klart for oss hvem som kan defineres som behandlingsansvarlig etter personopplysningslovens definisjon. Her kan det være at vi får rollen både som behandlingsansvarlig og databehandler, alt etter hvilke opplysninger det er snakk om og hvordan de er behandlet. Vi ser behov for at dette drøftes nærmere med Datatilsynet, og at det klargjøres nærmere i forskrift eller lov.

b. Avslutningsvis

Ønske om å skape økonomisk trygghet og åpenhet i samfunnet, samt å motvirke økonomisk kriminalitet er viktige prinsipper som ligger bak aksjeloven og bak regelverket om føring av aksjeeierbok. Disse hensynene må veies mot retten til personvern og viktige personvernprinsipper. Vi mener det er forsvarlig og formålstjenlig å opprette en elektronisk aksjeeierbok, og at det finnes gjennomførbare tiltak som kan avhjelpe de personvernutfordringene som kommer på en god måte. Det bør gjennomføres en nærmere vurdering av hvorvidt en skal realisere de mulighetene som ligger i den nye ordningen, før det eventuelt settes i verk.